

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JÁKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA **MANGOLD BÉLA KOLOS**

FŐMUNKATÁRSÁK

A szaktanfolyam.

Hozsánnával kell üdvözölnünk minden kis felülről jövő támogatást, amely a hóna alá igyekszik nyulni az állam és társadalom mostoha gyermekének a magyar kisiparnak. A különböző kormányok gyakran rendeztek pazar fényességű, lármás iparmentési akciókat, itt-ott láthatjuk is valami eredményét a hangos támogatásnak, de igazi kézzelfogható sikere csak a szakmákszerinti szaktanfolyamok rendezésének volt, ennek nyomán valósággal fellendült, új életre kapott a kisipar.

Különösen áll ez a mi szakmánkra, ahol a kisiparos boldogulásának első és nélkülözhetetlen kelléke a szaktudás. Ezt pedig elsajátítani a főleg vidéki szabómestereknek nem áll módjában, mert vajmi kevésnek juthat ott ki közülök az a szerencse, hogy fővárosi, első-rangu műhelyekbe leshessék el a szabómesterség ágas-bogas titkait. Így érthető az a nagy vágyakozás, amivel vidéki szaktársaink a vándor szaktanítókat várják s ebben leljük a torrását annak a sok türelmetlen levélnek, amelyben iparostársaink az ország minden részéből szaktanító kiküldetését tőlünk sürgetik, sajnos hiába. A rendelkezési jog nem minket illet, az idevágó költségvetést nem mi irányozzuk elő, mi csak szavunkat emelhetjük fel illetékes helyen, hogy minél előbb, minél több szaktanító emelje fel süllyedő helyzetéből a vidéki szabó kisipart.

Az előző kormánynak nagy szociális érdeme, hogy a magyar királyi technologiai iskola keretében kisipari szaktanfolyamokat rendszerezített. E tanfolyamok körül különös jelentősé-

get nyert a szabóipari szakoktatás. Értsük meg jól, hogy nem művészi tökéletességű kiképzésről van itten szó, hanem kisiparos eddig megszerzett tudásának a kor színvonalára való emeléséről, hogy a ruhatermelő piac szédítő versenyében életképesen állhassa meg a helyét.

Mesterségünket művészi tökélyre emelni nem a mi feladatunk. A geniálitás egy lépéssel sem visz előre a mi munkánkban. Nekünk csak alapos tudás kell, amely könnyen hozzásimul a változó idők változó divatjaihoz. Ez a szaktudás azonban még nem minden. A ma kisiparosának nem csak a szabás minden csinjátbinját kell értenie, de otthon kell, hogy legyen a kalkulálás nagy labirintusában, különben csődöt mond és megáll a legkiválóbb szaktudomány is. És végül ne feledjük el, hogy milyen nagy fontosságu a mi iparunkban a szövetek minőségének biztos felismerése. Ezt pedig sem a műhelyben, sem a kisujjból megtanulni nem lehet.

Az előző időkben iparostársaink nem voltak abban a kedvező helyzetben, hogy a kalkulálás és szövetisme tudományát rendszeres és alapos oktatás útján elsajátíthassák. Tisztán a józan eszükre és hosszú évek keserves tapasztalataira voltak e tekintetben utalva. A technologiai szaktanfolyamé az érdem, hogy ma már szinte iskolai oktatás formájában tanulhatja meg az igyekvő kisiparos mindazt, aminek tudása nélkül modern iparos el sem képzelhető.

A vidéki iparkamarák tizennyolc jelentkező szabóiparost küldöttek a szaktanfolyamra, a budapestit két iparostársunk képviselte. A kamarák korán felismerték e tanfolyamok jelentőségét

s igyekeztek is felhívni a kisiparosok érdeklődését. Annál szomorubb, hogy akadnak egyes kamarák kebelében nagyiparosok, akik lábbal tiporják a hagyományos tradíciót és szaktanfolyamellenes mozgalmakat élesztgetnek. Befolyásukkal sikerül megölniök az iparfejlesztésre irányuló egészséges szellemet, sőt sikerül keresztül erőszakolniok, hogy egyes kamarák felírjanak a szaktanfolyamok rendezése ellen. Ez az eljárásuk majdnem egy elbirálás alá esik az apagyilkossággal, mert a kisipar megfojtását jelenti. És annál kevésbé menthető, mert a rugója rendszeren pusztá érdek, amely nem látó szemével s nem halló fülével veszedelmes konkurenciát lát már a pusztá tényben, hogy a kisiparos szaktudását fejleszti s az e tudás alapján igyekszik választott mesterségét gyakorolni is.

Ne legyenek olyan rémlátóan ijedősek, jó urak! A kisiparos konkurenciája, még egyetlen nagyiparost sem kergetett a Dunának. Viszont tagadhatlan statisztikai adatok igazolják, hogy azokban a vidéki városokban, ahol eddig szabóipari szaktanfolyam volt, iparunk és ezzel iparostársaink helyzete szembetűnően fellendült. Az ottani szaktársunkat már nem csaphatja be a morva szövetgyáros és nem csalja meg sem magát, sem a megrendelőt, mert tisztességes és okos kalkulációval igyekszik számadását megtalálni.

Ez a szaktanfolyamok gyönyörű eredménye, amelyekből sokat rendezni lehet, de eleget sohasem!

„Álhumanizmus.“

— Levél a szerkesztőhöz. —

Becses lapja december 15-iki számában, mint — elkésve — olvasom az állami gyermekmenhely „álhumanizmusa“ ellen emel egy „K“ ur panaszt. Számítva igazságérzésére kérem a következő helyreigazító sorok közlését:

Tény, hogy a mesterétől elment tanoncot a legmelegebb szeretettel fogadta úgy az intézet egyik alkalmazottja, mint én. Igenis cirógattuk, simogattuk szegény elhagyott árva gyermeket. De megmagyaráztam mesterének, hogy ezt azért kell tennem és teszem szívem egész melegével, mert hiszen egy elhagyott árva gyermekkel állunk szembe, akinek otthona nincs, akinek családja nincs, akinek a menhely mindenkije. Ezzel úgy bánni, mint egy más gyermekkel, kinek meleg

családi fészke van, nem lehet. Megmagyaráztam a mester urnak, hogyha saját fiámat hozná vissza azzal, hogy kénytelen őt megverni, magam is helyeselném ezt és fiámat szigorú szavakkal neki visszaadnám. De ezt az elhagyott árva gyermeket, kinek — mindannyian tudjuk — bizalmatlankodó lelke biztos támaszt a szülői szeretetben nem talál: azt oda nem adhatom vissza, ahol bevallják „ismételten nyakon ütöttem.“

A gyermeket a legnagyobb szeretet mellett azonban figyelmeztettem arra, hogy jövőjére mennyire hátrányos dolgot követ el, hogyha ilyen hosszú tanonc-munka után ezt a helyet most otthagyja. Figyelmeztettem, hogy ez az idő el van vesztve és bizony ki van annak téve másutt is, hogy megverik, ha ott is rossz fát tesz a tüzre.

A gyermek azonban oly annyira meg volt félemlítve, oly annyira irtózott attól a helytől, hogy nem adtam vissza, de hiszen hiába adtam volna vissza, a gyermek onnét megszökött volna. A mester urral a legbehatóbban tárgyaltam az ügyet. Előzékenyen, az ő szabó-mesteri kitűnőségét elismerve figyelmeztettem a XX-ik század nevelési elveire, amelyek a lélek mélyébe is behatolnak és gyermeket gyermektől megkülönböztetnek. Valamennyi gyermeket egy kaptárára nevelni nem lehet. Hogy mennyire nem áll azonban ezen szabó-mester ur a gyermekekkel való bánásmód ügyében a XX-ik század magaslatán, mutatja a következő eljárása:

A gyermek másnap ruháiért ment vissza mesteréhez. Azt hiszem teljes joggal. Az ő ruháit elviheti akár otthon van valaki, akár nem. És ime a mester ezt megtudva szalad a rendőrséghez és a gyermeket becsukatja. Igen szomorú, hogy akadt rendőr, aki ennek eleget tett.

Nem tudom emberi érzésre vall-e az, hogy valaki egy 13 éves gyermeket azért, hogy ruháit elviszi teljes joggal, hangsúlyozom teljes joggal elviszi: becsukat, lelkét megfertőzi a fogság mételyével. Tudni kell azt, hogy ez a gyermek életére örökre kihatással bír, a gyermek lelkében minden nemesebb érzést mindig gyengíteni fogja az akaratlanul is öntudatában maradó gondolat, hogy ő már rendőrileg le volt tartóztatva.

Az ipartestület egyeztető-bizottsága idézésének — bár erre nem vagyok kötelezhető — a legnagyobb örömmel eleget tettem. Fel akartam használni az alkalmat, hogy a szabó-ipartestület előtt is kifejtsem a gyermekvédelem igazi álláspontját. Hisz az ipartörvény tervezet megjelenése alkalmával hosszú cikkben, előadásokban foglalkoztam ezen állásponttal.

Megjelentem és bár egy szűk túltömött kis szobában láttam magam, csupa fiatal tanonc és segéd társágában és még leülni sem volt alkalmam; — beküldtem névjegyemet és mikor azt izenték ki, hogy „várjak“, — nyugodtan vártam. Vártam, bár a fiatal gyerekek körülöttem gúnyosan hangsúlyozták, hogy bizony lehet itt éjfélig is várni. Csak midőn azután a mester „ellen-

felem“ is megjelent és gúnyos megjegyzéseket tett rám, holott hangsúlyoztam neki, hogy nem vagyok kötelezhető az itteni megjelenésre és kizárólag az ügy iránti tiszteletből jelentem meg; akkor a mester ezen provokáló magaviselete folytán nem tehettem ki továbbra is állásom tekintélyét ezen helyzetnek: távoztam, de rögtön részletes beadványban közöltem az ipartestülettel eljárásom indokait. Közöltem, hogy még rendőrséggel is aktaszerűen kell csak tárgyalnom, mert hiszen évente 20.000 gyermek ügyével kell foglalkoznom: kértem újabb megidéztetést oly időre, amidőn várakozás nélkül sorra kerülhetnénk.

Az ipartestület egyeztető-bizottsága azonban az általam felsoroltak folytán a tanonc-szerződést felbontotta.

Ujból kérem ezen soroknak helyt adni és meggyőződve lenni, hogy az állami gyermekvédelem nem „álhumanizmust“, hanem a lélektani kutatások alapján álló humanizmust gyakorol. Ez a humanizmus meg akarja akadályozni, hogy felesleges és indokolatlan vagy helyén nem lévő szigorral a gyermek lelkébe diszharmoniót öntsenek. Az ütlegetésekkel ilyen gyermeket az elzülléstől megmenteni lehetetlen.

Budapest, 1912. január 2.

Dr. Szana Sándor
kir. tanácsos, igazgató.

Igazgató ur levelének készséggel adunk helyet lapunkban, megjegyezzük azonban, hogy levele még inkább megerősít bennünket ama felfogásunkban, melyet a Szabó Hírlap december 15-iki számunkban kifejtettünk. Mert az árva gyermeknek csak addig családja és otthona a „menhely“, míg tanoncnak nem szegődik el. Mihelyt tanonc, azonnal a mestere helyettesíti a szülőt, sőt még a tisztos és becsületes kenyérkeresetre is megtanítja.

Az, hogy a tanoncot mestere „nyakonütötte“, még nem oly bűn, melyért tőle a tanoncot el kell venni és megakadályozni a szegény árva gyermeket kenyere megkeresésében, mert ha ez a felfogás érvényesülne, úgy egész Európában nem lenne tanonc, mert nem hisszük, hogy csak egyetlenegy tanonc is volna, akit felszabadulásig egynéhányszor nyakon ne ütöttek volna. A XX-ik század nevelési elvei nem írhatják elő, hogy a mester egy csintalan tanoncot testi fenyegetésben ne részesíthessen, sőt amennyiben a mester a tanonccal szemben szülőt helyettesít, kötelessége a fiut nemcsak mesterségére megtanítani, hanem erkölcsi nevelésben is részesíteni és ha a tanonc az igazgató ur által megcirogatva, még vérszenetet is kap és míg a mester hazulról távol van, belép a mester lakásába és a mester által nékie vett ruhát elloppja. A legkevesebb, amit a mester vele megtehet az, hogy a tanonc megfeddésére a rendőrséget veszi igénybe. Azaz nem igazság az, amit az Igazgató ur állít, hogy a gyermek elviheti a ruháját, akár otthon van a mester, akár nem, mert szerintünk az ilyen tett nem más, mint lopás.

És most mi kérdezzük a tisztelt Igazgató urtól, miféle *humanizmus* az, hogyha egy tanoncot, aki már egy és fél évig tanult egy kiváló szakértelemmel bíró szabómesternél, egynyakonütésért — sajnálkozásból — elveszik, miáltal a fiúnak másfél évi munkája kárba vészett. És kérdezzük, hogy a *humanizmus* örve alatt megengedhető-e az önkényes biráskodás. Mert a tisztelt Igazgató urnak tudnia kell, hogy az ipartestületnél szegődött tanoncot, minek előtt az illető mestertől önkényesen elveszi, jelentést tartozik tenni a mester ellen az Ipartestületnél; legyen róla meggyőződve az Igazgató ur, ha a mester indokolatlan nyakonütésekkel traktálja a tanoncot, úgy az Ipartestület önön maga elítéli a mestert, esetleg a vele kötött szerződést felbontja és így a fiut a kitöltöttidejének beszámításával más mesterhez adatja.

Míg az Igazgató ur önkényes eljárásával azt eredményezte, hogy az Ipartestület a szerződést megszüntette, de a fiu szabótanonc már nem lehet.

Mi nem azt irtuk, hogy az állami gyermekvédelem „álhumanizmus“, hanem azt, hogy az Igazgató ur eljárása az. És legyen róla meggyőződve, hogy mi tudjuk, hogy az iskola, de az Igazgató ur felfogása is csak elmélet, míg az élet iskolája gyakorlat. Már pedig a gyakorlat nekünk ad igazat és sajnos, hogy az Igazgató ur elméleti felfogása végett egy szegény árva a kenyérkeresetéből egy és fél évet elvesztett.

Szerkesztő.

Ifju munkások!

A Népszava 1912 január 9-iki számában cikket ír az „Ifju munkások“ helyzetéről. Szokásához híven a kisembereket támadja. Mi ugyan a Népszava támadásait már megszoktuk, mert tapasztaltuk, hogy ha valami nagy urat akar ütni, akkor a szatócsoknak támad, ha pedig az ifju munkások lapjának akar előfizetőket gyűjteni, akkor a kisüzemeket (értsd a kisiparosokat) támadja. A jelzett cikkből kiveszem a következőket:

„A munkások sorsa rossz, de a mi testvéreink és gyermekeink — a tanoncok sorsa sokkal rosszabb, különösen a kisü emekben.“

Szabadjon a cikk íróját kérdeznem, miért rosszabb a helyzete a kisüzemben, mint a nagyban?

Bizonyos, hogy a tanoncnak sehosem rózsás a helyzete, bizonyos azonban az is, hogy a kisüzemben mindenkor jobb a tanonc helyzete, mint a nagyüzemben. Mert míg a nagyüzemben — kevés kivételével — a tanonc napszámos munkát végez, addig a kisüzemben megtanulja iparát. Nem akarom a dolgot úgy feltüntetni, mintha minden kisiparos a gyermek iránti szeretetből törekednék tanoncát az iparára megtanítani, nem, hanem mert neki érdeke és pedig anyagi érdeke, hogy a tanonca iparát megtanulja.

De az érdekek egyetemben megalapozza tanoncának is a jövőjét, amellyel egész életén át kenyerét

keresi, ha már tanonc korában, a cikk írója által hangoztatott szervezete más utra nem tereli. Kérem a cikkíró, hogy a tanonc, akinek fizetése nincs, miből fizesse a szervezeti járulékot, miből fizesse a lapot és miből szerezze be a spriccerekért járó összeget. Csaljon? Lopjon? Remélem, hogy ez nem tartozik a szociális elvekhez.

A cikkíró még a következőket írja: „Az inasiskolába papitanitók, gyárakból kikerült tanitók ámitják el gyermekeinket, hazafias és valláserkölcsös maszlaggal, azokivül sok helyen még a papokkal is nyomorgatják, templomba is terelik, tömjén füsttel is kábitják a mi ifjuságunkat.“

Ezt minden radikálisan gondolkodó ember elítéli. De ha elítéli a cikk írója az egyik rosszat, miért esik a másik ugyanolyan rosszba? Mert igaz az, hogy az iskola nem arra való, hogy a gyerekeket tömjén füsttel traktálják, hanem, hogy szellemileg kiképezzék. De viszont igaz az is, hogy az ifju munkások szervezete nem más, mint a gyermek figyelmének elterelője az iparától. Hiszen mindaddig, amíg a gyermek azt az iparágat, amellyel a kenyerét akarja keresni, meg nem tanulta, nincs helye semmiféle szervezetbe, mert csak iparát érthető munkásság vivhat ki magának jobb munkabéreket.

Ha a cikkíró annyira a szívében viseli az ugynevezett gyermeink ügyét, mért nem tér rá arra az utra, amely fokozatosan megszünteti a tanonc-rendszert, miért nem indít harcot és követeli az állami ipariskolák fokozatos felállítását? Az ilyen ipariskolák felállítása a jelen iparosságtól nem vonja el a tanoncot, de meggátolja a kisipar tultengését, amely ugy a munkásságnak, valamint az iparosságnak csak előnyére lehet.

Mert a cikkíró által említett gyárakból, ahol állítása szerint jobb sorsban van a tanonc. Az állami ipariskola fokozatosan elvonná a tanoncot, amivel elérhetnők azt, hogy nem használhatnák fel a gyárosok a kenyérért harcoló munkásság ellen.

Az ipariskolából kikerült szellemileg, kereskedelmileg és iparilag képzett munkás tudatában volna annak, hogy érdeke a szervezetekbe való tömörülés. Sokkal jobban átérzi ezt, mint a spriccerekre megtanított, munkaadója ellen gyűlöletre szított tanonc, akinek a cikkíró kora ifjuságába megássa a sirját az ifjumunkásszervezettel.

Vagy tán többet ér a szociálizmus előtt az ifjumunkás-lapnak jövedelme, mint a jövő generációnak intelligens iparossá való felnevelése?

Sch. S.

Lapunk tisztelt előfizetőit tisztelettel kérjük, amennyiben előfizetésük december 31-én lejárt, előfizetésüket megújítani sziveskedjenek. A Szabó Hírlap szerkesztősége eddig is nagy anyagi áldozatok árán arra törekedett, hogy ugy a főváros, valamint a vidék szabóiparosságának csekély előfizetési díjért egy jól szerkesztett gazdasági- és szaklapot nyújtson, ezután pedig fokozottabb mérvben arra fogja a legnagyobb súlyt helyezni, hogy kiváló szakírók és elsőrendű szabászok által egy minden tekintetben magas színvonalon álló közgazdasági- és szaklapot adjon. Bizalommal kérjük a szabóiparosság támogatását előfizetéseik megújításával.

S Z E M L E.

Személyi hir.

Vikár Béla, lapunk főmunkatársa, szövetkezetünk elnöke, hat hétre külföldre utazott.

A Redingot halála.

A „Pesti Hírlap“ f. hó 3-iki számában leközölte a „Szabó Hírlap“-ban f. évi január hó 1-én megjelent a „Bukott nagyság“ című tárcza egy részét.

Semmi kifogásunk sincs ellene, ha cikkeinket bármely lap átveszi, de azt mégis elvárhatnók, hogy az illető a forrást idézze.

De ha már azt sem teszi, legalább tartózkodhatnók attól, hogy *minden ok nélkül* egyet üssön egy nagy és tisztességes mesterség iparosain, mint például a fenti című napihírében a szabókon ütött.

Ha a „P. H.“ tisztelt cikkírója *csak* tolal üzi mesterségét és nem méterrel, egy közös szerszáma mégis van a szabókkal — *az olló*.

A „Pesti Hírlap“ kérdéses cikke szóról-szóra így hangzik:

Redingot vagy kaiserrock vagy ferencjózsef-kabát — már aki ahogy nevezi, hü kortársa, a cylinder mellé fog nemsokára jutni, kimulik a divat világból — így mondják legalább a divat szakértői. Mint alább látni fogja a divat iránt érdeklődő olvasó, egy szabó szaklap hivatalosan is elparentálja már — nincs okunk kételkedni tehát benne, hogy tényleg megért az elmúlásra. Sok esztendőkön át hivatalos ruhadarabja volt politikusoknak, orvosoknak, tisztelgőknek és korzózó gavalléroknak — becsületes, nagyképu ruhadarab volt, melyet csak a vidéken vidámitott meg a megyei uraknak hozzáadott sárga cipője. Pár éve még cylinder já-

:: Szabók bálja. ::

Pesti Vigadó disztermében

1912. évi február hó 10-én.

:: Bővebbet a meghívók. ::

rult hozzá, még régebben nyáron szürke színben tünt fel szürke cilinderral, fehér gamásnival fölékesítve. De ez még az első szövetkezetek és első bankcsalások, valamint az utolsó ősjogászok korában volt uralkodó plánéta a divat egén. Azóta cilinderral már könyvmegrendelést sem lehet gyűjteni s legfeljebb az arisztokrata világ egy-egy fundális tagja képviseli benne és alatta a konzervativizmust. A frakkot az angol dohányzóból előre törtetett smoking támadta meg, a kaiserrockot pedig a jacquet. Az utóbbi harc már eldült, az előbbi még olyan kétes kimenetelű, akár a tripoliszi hadjárat. Egyik magyar szabó-hírlap imígyen mondja el a redingot-barátok és ellenségek álláspontját. Az ellenség így beszél:

„Azt állítják, hogy nem szép, nem izléses. Sőt a bennünk lakó igazságérzetre is appellálnak, mikor felhozzák, hogy a redingot viselése kész csalás. 'El-födi az ember igazi alakját, testtartását s a délcegdalia és a görbe, idétlen test egyformán fest benne. Valami egyenruhaszerű dolog — szerintük — a redingot, amely nem engedi az egyéniséget érvényesülni, mindenki egyforma lesz lebernyeges, védőszárnyai alatt. Végül még azt is hibájául róják fel, hogy tulságosan komor, szertartásos és fölöslegesen ünnepélyes és ezzel szemben — amint már egyszer említettük — egyáltalán nem kecses és nem graciózus.“

A jóbarát így:

„Hangosan hirdetik, hogy a redingotban épen az egyenruhaszerűség a szép és dicséretes, mert megfelel a mai kor nagy elvének, az egyenlőségnek. A humanista fe'fogás is mellette szól, mert a ruhadarab kiválóan alkalmas arra, hogy nagyon sok testi fogyatkozást elfedjen, a szerencsétlen, szégyenkező nyomorékoknak vigasztaló takarója legyen. Különös erényéül emelik ki a redingotnak azt a tulajdonságát, amit az ellenfél annyira megbélyegzett, t. i. hogy tulságosan ünnepélyes a karaktere. A társaságbeli férfinek — hirdetik büszkén a védők — bizonyos alkalmakkor, hivatalos ünnepeken, fogadtatásokon nélkülözhetetlenül szükséges egy ilyen külsőleg is ünnepélyes ruhadarab.

Igy folyt a tenta az utolsó perceit élő redingot körül. Hasztalan minden szószaporítás, meddő marad

minden irodalmi vita, ez a harc a redingotnak feltar-tóztatlanul halálát jelenti.“

Szóval levonhatjuk konzekvenciául azt, hogy aki-nek van ilyen ünnepélyes ruhadarabja, jól teszi, ha elviseli addig, míg úgy tüntetik fel, mint aki barátja a redingotnak, mert rövidesen már úgy fog benne festeni, mint akinek ez az utolsó ruhadarabja. Okos emberre mindezek a dolgok természetesen nem vonatkoznak. Az okos ember tudja, hogy a divatot nem az ő szá-mára csinálják azok a röffel megmérhető okos emberek, kik még a legremekebb termetű Apollót is a Merkurius mértékével mérik.

Eljegyzés.

Fischer F. Lajos iparostársunk kedves leányát Erzsike kisasszonyt eljegyezte Zeisler Miksa könyvelő.

Szaktanfolyamok.

A m. kir. technológiai Iparmúzeumban 1912. év január 3-án nyitotta meg *Gaul* Károly igazgató az V-ik szabómester tanfolyamot, melyen vidékről 17, Buda-pestről 3 szabómester vesz részt. A tanfolyam hall-gatói nem élvezik az 5 korona napidíjat, amelyet az előző tanfolyamok hallgatói élveztek, így bizony igen nagy áldozatukba kerül a kéthetes tanfolyam. Mint lapunk zártakor értesülünk, a tanfolyam hallgatói testü-letileg tisztelegtek *Kálmán* Gusztáv államtitkárnál, ki a küldöttséget szívélyesen fogadta és a kormány támoga-tását megígérte.

A technológiai tanfolyamon kívül van még Buda-pestben egy segéd- és egy mesteri tanfolyam a Rotten-biller-utcai polgári iskolában, amelyeken 68 hallgató vesz részt; a tanfolyamokat tanítja *Gräff* János és *Kövér* József. Az Egyesült Szabóiparosok Körében folyó szabóipari szaktanfolyamot — a melyen 27 szabóiparos vesz részt — tanítja *Kovács* Adolf.

Vidéken: Tolnán tanít *Hlinka* Jenő szakoktató, Bácsfeketehegyen tanít *Beleszlin* Athanász szakoktató, Zalaegerszegen tanít *Sörlei* Jenő, Keszthelyen tanít *Jádi* Károly, Szolnokon tanít *Hajtsár* József, Pozsonyban tanít *Zsolnai* István.

Közgyűlés.

A *Budapesti Férfiszabók Ipartestülete* 1912 év február hó 5-én tartja XXVI-ik évi rendes közgyűlését a régi Országház tanácstermében, (Sándor-utca) melyre a tagok ezuton is meghívotnak.

ANGEL TESTVÉREK

SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELBPR
FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ.
TELEFON: 160—76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol férfi ruhák száraz és vegytisztítását — szükség esetén 24 óra alatt — jutányosan és pontosan eszközöljük. Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerű megrendelésben és azok száraz és vegytisztításában. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Fiéközletok: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.

Pályázati hirdetés.

A budapesti raktáriszabó-iparosok asztaltársasága értesíti a raktáriszabó-kisiparosokat, hogy Drucker Mór és fia cég főnöke, Drucker Géza ur által, elhalt édesatyja emlékére tett alapítvány kamata 1912. év január hó 29. napján fog kiosztani. Azon elszegényedett raktári szabókisiparos vagy özvegy, ki a segélyre jogot tart, kérvényt 1912. év január 25-ik napján a raktáriszabó-kisiparosok asztaltársasága titkári hivatalához (VII., Csengeri-u. 1. sz. I. em.) adja be.

Az elnökség.

A szabászok és kereskedelmi alkalmazottak.

A bécsi szabászok a Marxer Bierkellerben, a belváros egyik nagy sörcsarnokában igen népes gyűlést tartottak, amelyen kifejezeték azt az óhajtasukat, hogy a kereskedelmi alkalmazottakról szóló 1910-es osztrák törvény rendelkezéseit terjeszszék ki rájuk is. A gyűlésen résztvett Smitka képviselő, aki rámutatott arra a mozzanatra, hogy a szabók a szabóipar fejlődése, átalakulása következtében szintén kereskedőkké lettek és hogy a szabóipar a személyek tág körét foglalja magában. A szabász működése erősen kvalifikációhoz kötött működés; a szabásznak nem csak ipari ismeretekre van szüksége, hanem kereskedelmiekre is. És a szabászok munkaviszonyai, bérviszonyai mégis rendezetlenek. Nem egy munkáskategória van, amelyet különb kvalifikációjúnak minősítenek, holott a szabász munkássága erősen tulszárnyalja őket. És a szabászok mégis ama rendelkezések alá tartoznak, amelyek az ipari segéd munkásokra vonatkoznak; ez az állapot képességükkel, képzettségükkel ríktó ellentétben van. Ezért kívánják a szabászok, hogy a kereskedelmi alkalmazottak törvényének a rendelkezését terjeszszék ki rájuk. De a pusztá óhajtas nem elegendő, szervezkedniök kell, szervezettségük erejével hassanak a törvényhozásra. És a gyűlés másik szónoka, Fritz Winter,

szintén nagyon üdvösnek jelezte azt a törekvést, hogy a szabászokat osszák be a Handlungsbehilfengesetz alá tartozó rétegek közé. A kereskedelmi alkalmazottak jogviszonyairól szóló törvény nagy haladás a régi állapothoz képest és e törvény érdekkörébe tartozni kívánatos állapot. Nem lehetetlenség, hogy a szabászok elérjék ezt az állapotot, mert a törvény nemcsak a kereskedelmi alkalmazottakat vonja a maga körébe, hanem a felsőbbrendű alkalmazottakra is kiterjed. Ha a szabászok elérik, hogy munkaadóik őket felsőbbrendű alkalmazottaknak minősítik: akkor a bíróságok a kereskedelmi alkalmazottak törvényét ki fogja rájuk terjeszteni. A gyűlés azután határozati javaslatot fogadott el, amelyben kimondták, hogy a kereskedelmi alkalmazottak törvényének a hatáskörébe kívánkoznak és kimondták, hogy a magánalkalmazottak kötelező nyugdíjbiztosításának a kiterjesztését kívánják a szabászokra is. Ez a különbség Magyarország és Ausztria között. Ott már ipari munkásrétegek is a kereskedelmi alkalmazottak törvényének a kedvezésére vágyakoznak, — minálunk pedig még a kereskedelmi alkalmazottaknak sincs törvényük. Hiába annyi gyűlés, annyi beadvány. A törvényhozás nem mozdul, sok mindenfélével foglalkozik, csak a magánalkalmazottak számára nincsen ráérő ideje.

Felülfizetés.

Az Egyesült Szabóiparosok Körében 1911 december 26-iki kedélyes estélyén felülfizetni sziveskedtek: Sopp Károly 4.—, Vallás József 80, Prokopecz I. 40, Berkovics 40, Rubasch János 1.—, Berg Márton 1.—, Körmőczi László 80, Szabó József 50, Milcz András 20, Neuhäuser János 80, Koch Miklós 80, N. N. Hegyi István 80, Pócza Péter 50, Bóna Ferenc 80, Bedi Imre 40, Kovács Adolf 40, Manczuska József 40, Ackerman Izrael 50, Szanyi Sándor 20, Herskovics N. 40, Veres Sándor 1.20, Hlavati István 20, Almási Andor 80, Slésinger Sándor 40, Kincses Lajos 60, Szücs Pál 80, Mezey Imre 80, Kappeller János 1.50, Vischer Péter 40, Nics Mihály 40, Kovács Adolf 40, Király György 40, Kraft Károly 60, Győrösi Gyula 60, Petrák János 40 és Lutz Nándor 60 fillért.

Angol- és francia nőiruha szabászatot tanít

GYURIS PÁL nőiszabó iparos

a székesfővárosi iparrajziskola nőiruha szabászati szakoktatója

Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 35. sz. II. emelet.

Oktatás délután 2 órától 6 óráig.

Mintaszabványok felnőttek- és gyermekruhákból rendelhetők.

Testhezálló kabát	K 2.50	Gyermekruhák árai:
Félibő kabát	„ 2.50	1 öltöny: sakó, mellény és rövid-
Utazó kabát	„ 3.—	nadrág
Aljak 7 és 9 részes	„ 3.—	Matróz zubbony és rövidnadr. „ 3.—
Aljak divatlap szerint	„ 4.—	Matróz kabát
Kabátok divatlap szerint	„ 4.—	Fiu- és leány felöltő
Ing- és japán zubbonyok	„ 1.40	Leány matróz zubbony
Női lovaglóruhák angol derék	K 4.—	
„ „ kabát	„ 2.50	
„ „ alj	„ 8.—	

:: Szabók bálja. ::

Pesti Vigadó disztermében
1912. évi február hó 10-én.

:: Bővebbet a meghívók. ::

SCHLESINGER SÁNDOR

fiu és leányfelöltő és angol kosztüm-szabó divatterme

 Façon-munkák elvállaltatnak.

BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-U. 6.

Beckmann-alapítvány.

1912. január hó 8-iki állománya a következő:	
1911. január 1-én volt	1010.88
1911. január 1-től 1912. január 10-ig befolyt	672.62
1910. évi kamatok	61.22
Vagyron 1911. január 8-án	<u>1744.72</u>

Évente kötelezték magukat hozzájárulni:

Steiner Gábor	K	10.—
Klein Lipót	„	10.—
Taub Adolf	„	10.—
Benedek Eéla	„	10.—
Weisz A. János 5 éven át évi „	„	10.—

Az 1911. év december 31-én tartott rendes évi leszámoló-közgyűlés alkalmából adakoztak:

A felszámolás estély jövedelme 32.40, Kovács Adolf 20.—, Neufeld Soma 14.—, Rosner József 10.—, Beckmann Jakab 10.—, Steiner Gábor 10.—, Benedek Béla 10.—, Taub Adolf 10.—, Weisz A. János 10.—, Gross Salamon 10.—, Szabó Simon 10.—, Fischer és Reich 10.—, Hermann Márton 10.—, Klein Lipót 10.—, Iritz Adolf 5.—, Kohn Ármin 5.—, Fleischmann Samu 5.—, Göttler Vilmos 3.—, Guttenberg Mátyás 2.—, Bauer Miksa 2.—, Steiner József 2.—, Östreicher Adolf 2.—, Klein Lajos 2.—, Ziffer Ignác 2.—, Nagy János 2.—, Steiner József 1.80, Steiner Gábor 1.60, Lövinger Ferenc 1.—, Nagy János 1.—, Bátori János 1.—, Adler Mór 1.—, Gottlieb Fülöp 1.—, Braun Lipót 1.—, Goldstein Sándor 1.—, Grünspan Károly 1.—, Rosner Rózsi 1.—, Rosner Sarolta 1.—, Scheiber Dávid 1.—, Goldstein Zsigmond 1.—, Scheffer József 1.—, Salczer Vilmos 1.—, Taub Adolf —.80, Munk Arthur —.80, Fleischmann Samu —.60, Nagy Ferenc —.40, Gotteszmann Ábrahám —.40, Scheiber Dávid —.40, Schwartz Vilmos —.40, Weisz A. János —.40, Feuerstein Manó —.40, Östreicher Adolf —.40, Weil Simon —.40, Adler Mór —.40, Pocza Péter —.40, Lőrinc Mihály —.40, Beck család —.20, Klein Lipót —.20, Rozner József —.20. összesen 233 kor. 50 fillér.

Meghívó.

A Budapesti Nőiruhakészítő Ipartestület által 1912 január 20-án a Royal-nagyszállóda összes termeiben rendezendő *Ipartestületi Bálra*. A bál tiszta jövedelme a testület segély- és nyugdíjalapja, valamint iparfejlesztési alapja javára fordíttatik. Kezdeté este 9 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

A himzett férfinadrág.

A párisi férfi szabók megirigyelték a hölgyek részére dolgozó szabóművészek babérjait és lázas erőlködéseket végeznek, hogy a férdivatban valamelyes bizarr és excentrikus ujitást hozzanak létre, amely aztán megtermi részükre is a régen nélkülözött dicsőséget és a — csengő aranyokat. A legújabb divat, amelyet a férfiak öltözékének diszítésére és változatosabbá tételére kieszelték az uriszabók, a nadrágot emeli ki eddigi szürke egyhanguságából és abból áll, hogy a férfinadrágot, miként a hölgyek toilettjeit, diszkrét szinezésű himzésekkel látták el. A himzett nadrág, amelylyel a párisi szabók most megajándékozták a férfi világot, tulajdonképpen csak alsó részén, közel a cipőhöz van kihimezve, egyszerű fekete és fehér mintákkal vannak cicomázva. A dolog tehát úgy áll, hogy nem a lábbeli divatja simul a nadrághoz, hanem ez utóbbit alkalmazák a cipő divatjához és így a két, közeli vonatkozásban levő toilette-darab harmonikusan egészíti ki egymást. Bár a párisi ifjuság és az ismertebb világfiak már is hordják a kissé bizarr új divatot, nagyon kétes hogy az újdonság megtalálja-e utját a nagyvilágba, mert sokan, különösen a férdivat terén számottevő tényezők nem tartják izlésesnek az ujfajta, piperkőc divatot. Az angolok, akik pedig a férfi elegancia terén döntő szerepet játszanak, egyelőre szintén elutasítólag viselkednek és nem akarnak tudni az erőltetett, asszonyias jellegű ujtásról. A párisi dandyk ugyan lelkesednek a férfiszabók ezen ötletéért, de alighanem egészen magukra maradnak, mert a komoly férfitársadalom nem hajlandó magáévá tenni az excentrikus divatnak ezt a furcsa hajtását.

Szenzáció a divat terén.

Az a törekvés, hogy a férdivat eddigi egyhanguságát valamelyes ujtással megszüntessék, végre sikerült a divat párisi atyamestereinek. Az új „kreáció“, amely nem csupán Párisban, hanem a férdivat legilletlenebb areopágjában, Londonban is nagy tetszésre talált, tulajdonképpen abból áll, hogy az eddigi tiszta fehér férfigallért a széleken vékony fekete szegélylyel látják el. A forma mit sem változik és az álló gallérok minden fajtája tovább is szerepel, ahoz képest, hogy kinek minő szabásu állógallér áll jobban. Az új divat tehát csupán abban rejlik, hogy a gallérok mintegy félcentiméternyi fekete szegélyt nyernek, amit azután alkalmazni lehet a kézellőkön is. Azt talán mondani is fölösleges, hogy ezekhez a gallérokhöz csakis oly ingeket lehet használni, amelyek fekete-fehér sávokkal

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.

Mindennemű szabókellékek dus raktára.

Olcsó szabott árak!

Olcsó szabott árak!

WATTA GYÁRI RAKTÁR.

ennek meghatározására a megrendelőnek alakja, illetve termete is.

Hogy a kabátok a lelkész urakon gyakran szűken állnak, nem annyira szabási hibára, mint inkább annak régiségére vall. A megrendelés alkalmával tulajdonosa valószínűleg soványabb volt még. Szembeötlőbb továbbá még az is, hogy némelyik polgári kabáton bizonyos hamis fény is volt látható, mit korántsem a tulságos hosszú használat okozott, hanem a kelme felette gyarló minősége. Az erősen előtörő és szintén kihívóan észrevehető varrási fogyatkozások pedig ismét csak visszavezetnek bennünket a tucatmunkás műhelyébe.

Szóvá kell még tennünk a bár csak szórványosan észlelt igen keskeny karimájú kalapot, mely papi fön semmiképen sincs helyén, mert föltétlenül gigerlis benyomást kelt és föltéve, hogy ilyen alaku kalapok volnának divatban, papi körökben még akkor is kerülendők volnának.

A papság a divatot a szó szoros értelmében ugyan nem ismeri, mert ez a testület sokkal komolyabb osztályát képezi társadalmunknak, hogysem a divatnak alakulásait kövesse és méltán engedi ezt át az arra sokkal hivatottabb világi elemeknek, de ha egyszer elfogadta a polgári öltözetet, a divat általános szabályaitól se idegenkedjék, mert az mindenképen kerülendő hogy pap-polgári ruhája torzszabásu legyen. A ruházódás mindenkinek pénzbe kerül, legyen tehát az öltöze kifogástalanul szabva, varrva s mindenekelőtt álljon az jól.

Hogy ilyen jelentőségteljes hibák mutatkoznak mégis, mint aminőket a papi garderobokban észleltünk, annak oka egyszerűen az okozatban keresendő. A papság az ugynevezett papi vagy szemináriumi szabókkal készített polgári öltönyt is, már pedig amilyen kifogástalanul készítik e szabók a reverendát vagy egyéb egyházi öltözeteket, épp oly járatlanok a polgári ruhák előállításában, valamint a legjelesebb polgár szabó sem tudna tökéletes kifogástalanságu egyház ruhákat készíteni, mert hiábavaló az igyekezet, ha a kellő gyakorlat hiányzik. Mindenki annak a mestere, amit alaposan megtanult s amivel állandóan szakszerűen foglalkozik és éber figyelemmel kíséri szakmájának minden alakulását.

A klérus által elfogadott fekete szín tehát nemcsak a legmegfelelőbb, de a papságot más színű ruhákban e sem képzelhetnők. Láttunk — bár csak ritkán — pap körökben szürke ruhákat is viselni, ez azonban, véleményünk szerint, legföljebb utazási célra való, célszerűségi tekintetből el is fogadható az.

Ha a lelkészi kar jól szabott és jó minőségű szövetekből készült ruhákat óhajt viselni, úgy térjen el a sablon-műhelyektől és polgári ruhák dolgában forduljon szakértő mesterekhez, akkor nemcsak kifogástalan ruhái lesznek, de fölszabadul a tulnehéz posztóruhák viselete alól is, mert az illető szabók mindig az évszaknak megfelelő kelmet fogják ajánlani.

Az emberi test alakja.

Habár az emberi test roppant különböző formákban mutatkozik is, annak alkata mégis meghatározott természeti törvényeknek van alávetve.

Ugyan a régi görögök már 500 évvel Krisztus születése előtt ismertek alkat-tant, de az veszendőbe ment. Csak a rómaiak állítottak föl a XIV. és XV-ik században ismét alkat-tant, mely a testet 8 fejhosszban állapította meg. Csak ujabban, fáradságos mérések után jutottak a helyes megoldáshoz, hogy a testet szigoruan $7\frac{1}{3}$ fejhosszra kell osztani. A rendes fejhossz 24 centiméter a felsőbőség fele. Ebből a második fejhossz a karlyuk mélyére esik, melyből $\frac{1}{3} = 8$ centiméter a vállmagasság súlyesztésére $\frac{1}{6} = 4$ cm.; a 3-ik fejhossz fölött van a férfikabát rövid dereka, míg a nő derekának $\frac{1}{3} = 8$, sőt 9 cm. a 3-ik fejhossz fölött fekszik.

A rendes emberi magasság 175 centiméter. Az ember születésekor 50 cm., a 2-ik év végéig 91 cm., a 6-ik év közepéig 121 cm., a 10-ik év végéig 145 cm., a 15-ik év kezdetén 163 cm. és a 25-ik év végén 175 cm. A normálisan növő ember a 2-ik évben eléri az elérhető test hosszának a felét. $3\frac{1}{2}$ -szer lesz nagyobb, mint születésénél.

A természetes vállszélesség kétszer oly nagy, mint a fejnek keresztmérete, mely rendes embernél $17\frac{1}{2}$ cm.-t tesz ki; így a rendes hátszélesség $17\frac{1}{2}$ cm. De ezt a pontot a test boltozata és mozgékonyására számítva a férfikabátoknál 2— $2\frac{1}{2}$ cm.-rel küljebb tesszük, úgy, hogy a rendes bőség fele $19\frac{1}{2}$ —20 cm. lesz.

A divatos női ruházatnál a hát nem szélesítve, hanem keskenyítve lesz, amit azután az ujjaknál pótolnak.

A csipő szélessége átméretben rendes férfinél csak kevéssel nagyobb a vállszélességnél; többnyire egyenlő azzal. Terjedelme körülbelül 4 cm.-rel kevesebb, mint a mell- és vállcsontok legerősebb részén vett felső-bőség.

Nőknél a csipő-bőség átmérete 5 cm.-rel több, mint a rendes vállbőség.

A derékbőség rendes embernél 12 cm.-rel kevesebb, mint az egész felső-bőség. Rendes női testnél, ha fűzve van, — mint ahogy a divat éppen kívánja, 30—32 cm.-rel csekélyebbnek mutatkozik az alsóbőség, mint az egész felső-bőség.

A medence vagy az ülőrész bősége rendes férfinél egyenlő a felső-bőséggel, míg a nőnél a medencebőség 16 cm.-rel nagyobb, mint a felső-bőség.

Hátra volna még a csontalkatrészt ismertetni.

A testhosszat a derék-vágástól a hasadékgig mérve férfinél éppén 24 centiméteres fejhosszat tesz ki. Mig ugyanaz a nőknél 27 centimétert tesz ki, mert a csipővágás magasabban fekszik. Ha a csipő legmagasabb pontjától egy mérő-zsinórt függélyesen lebocsájtunk, úgy az a férfinél a képződő vonaltól a térd 6 cm, a nőnél pedig 10 cm.-re esik. A lábikrától azonban csak felényire. Hátról azonban a térd 5 cm.-rel beljebb áll, mig a lábikra a vonalat érinti.

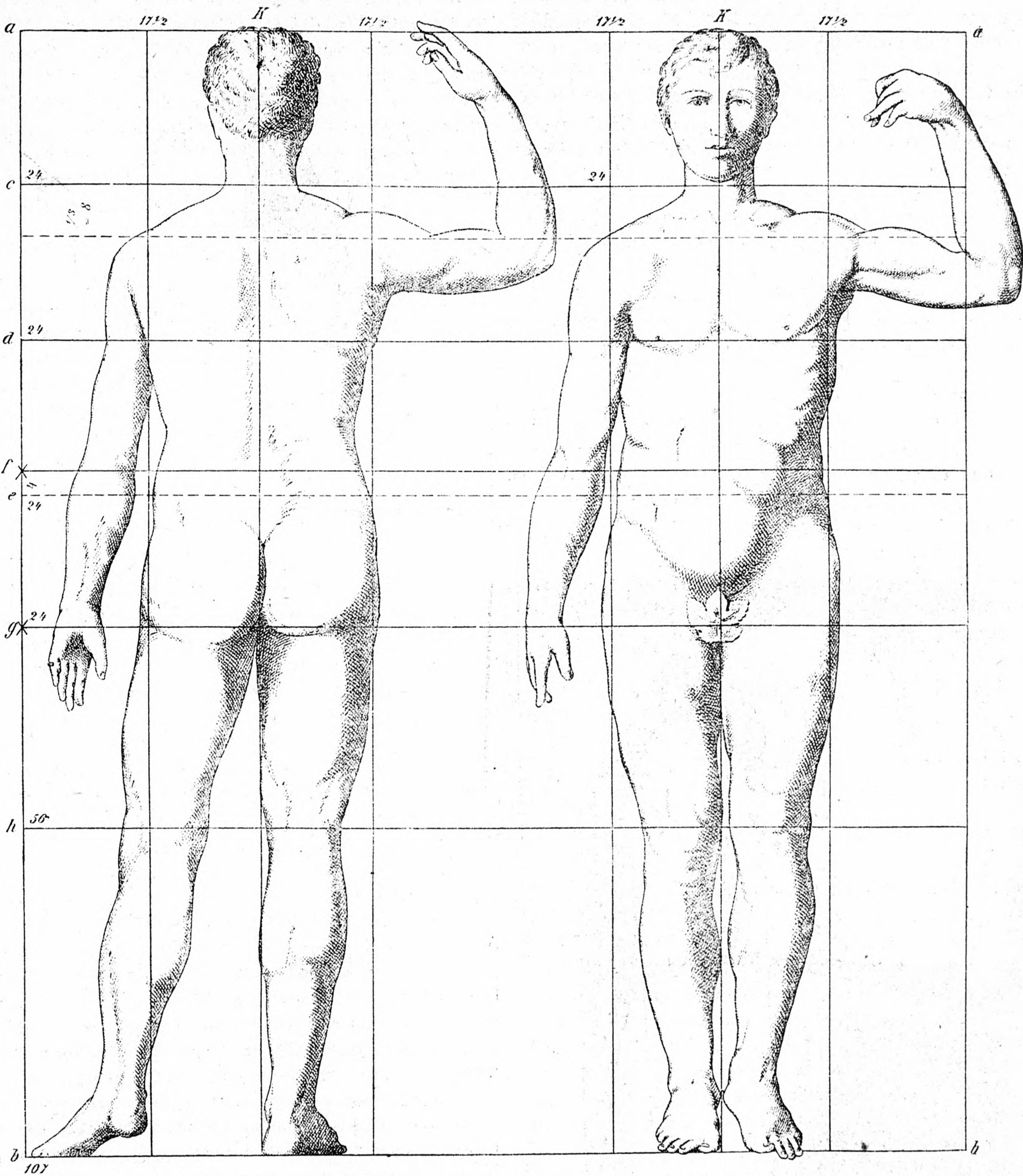

Fig. 1.

Fig. 2.

Az emberi test alakja.

A frakk és a smoking.

Mai lapunkban Reichert Zsigmond szabástanítótól két rajz jelenik meg: a frakk és a smoking-sacko.

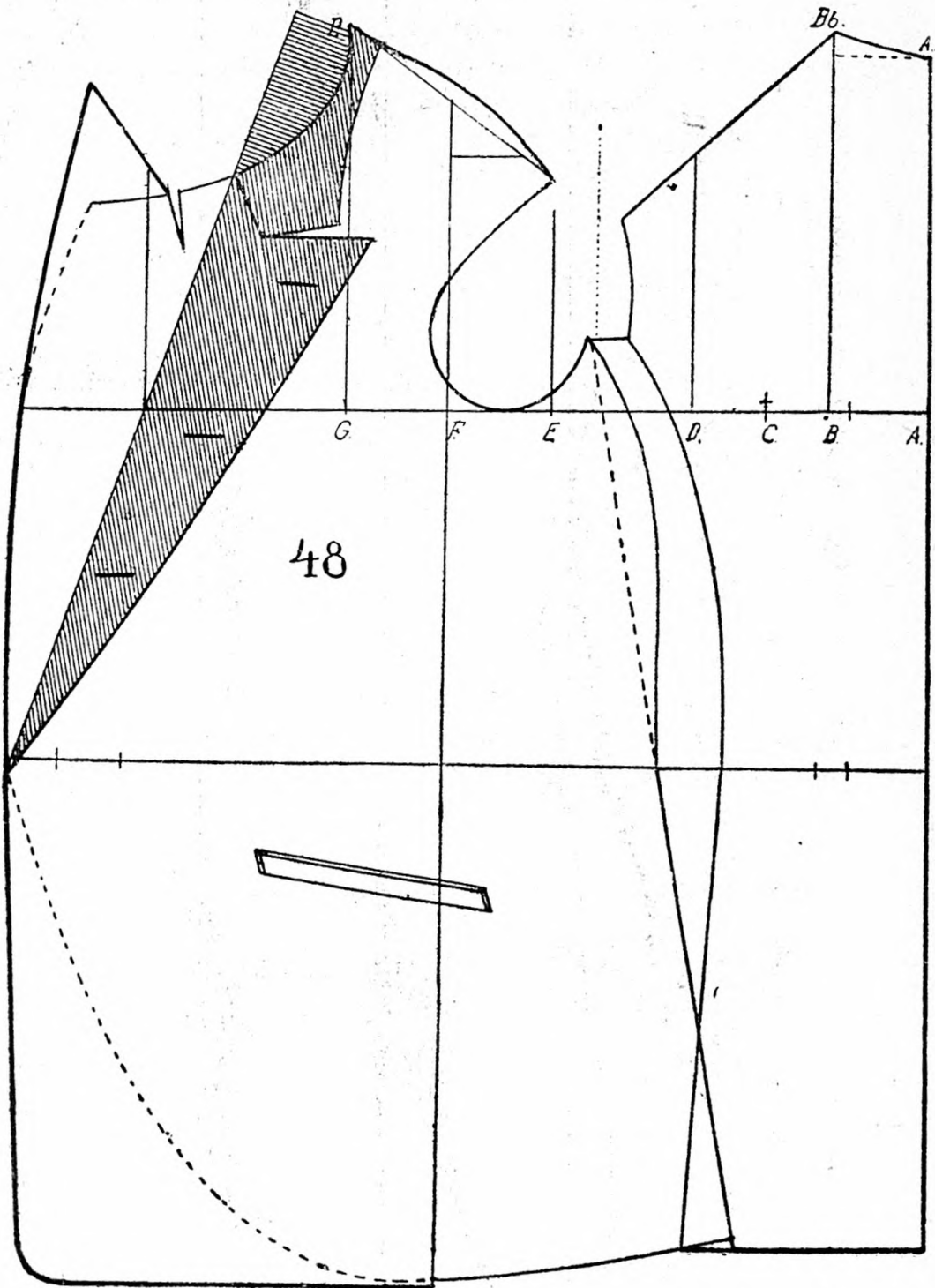
A frakk időszerű, a farsang itt van s ilyenkor ez a ruhadarab fontos szerepet játszik.

A frakk a szabótól izlést követel elsősorban. Tudni kell, hogy meddig takarja az alja a csipőt, vagyis hol kezdődjön az u. n. nyelv és hogy az milyen széles legyen. Továbbá szögletes legyen-e a kivágás vagy nem és végre milyen széles legyen az alj alatt.

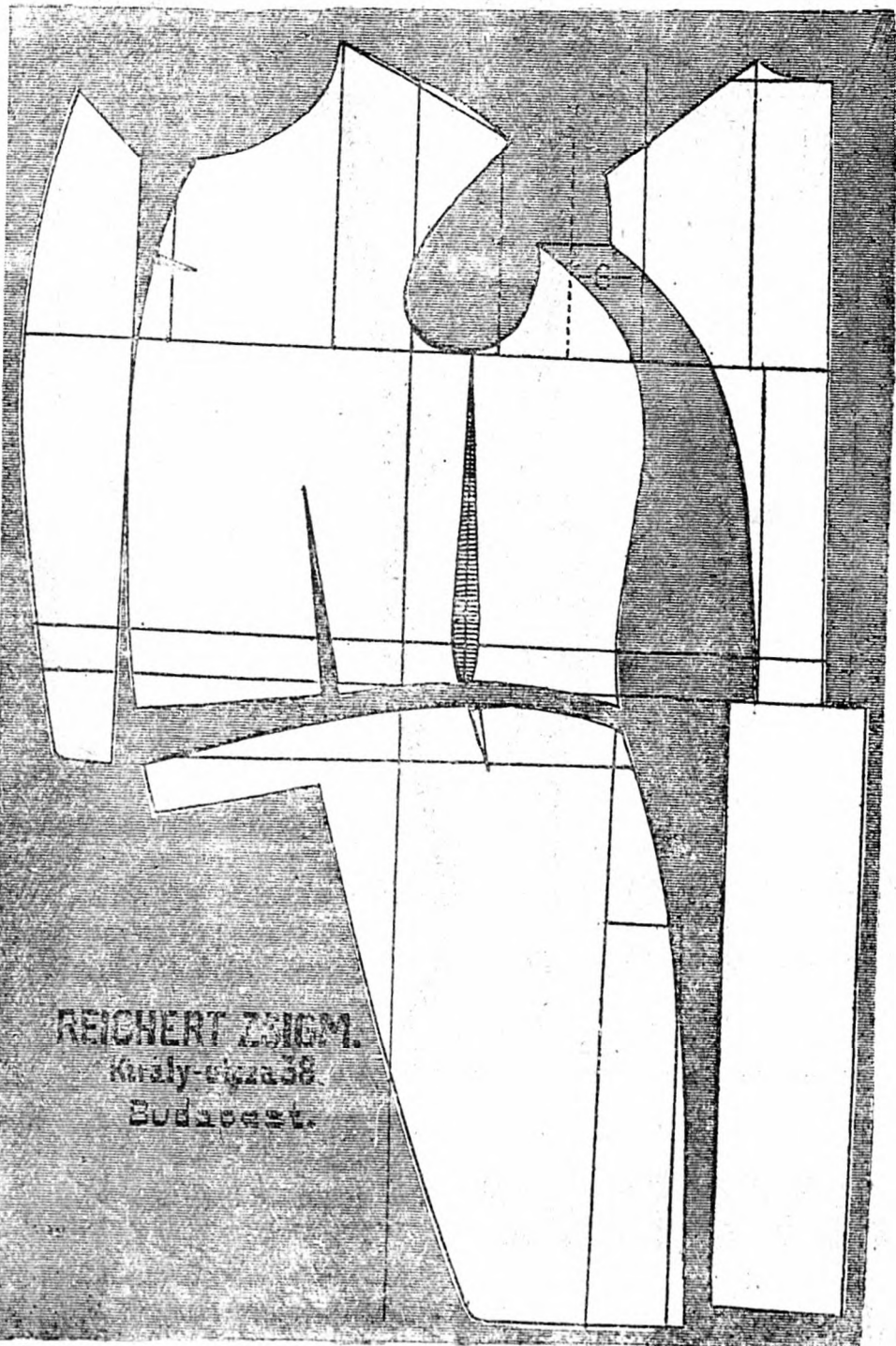
Határozott szabály persze ezekre a kérdésekre nincs, tehát többnyire az időszerű divat előírását kell követni. Ha azonban a megrendelő a szabóra bizza, akkor a szabó izlése határozza meg, hogy részint a divatnak, másrészt a rendelő egyéniségének feleljen meg.

Teszem fel egy kis személynek nem szabad igen hosszú aljat szabni, dacára annak, hogy a hosszú alj épen divatos volna. Alkalmazni lehet azt a szabályt, hogy az aljat 8—10 cm.-rel hosszabbra szabjuk, mint a derék-hosszat. Ha az említett kis embernek derék-hossza például 40 centiméter, akkor az aljat 50—52 centiméter hosszúra csináljuk, miáltal az egész hossz 92—94 centiméter. Továbbá ha az össz-bőség fele 42 centiméter, akkor $\frac{2}{3}$ részt a kivágásig és $\frac{1}{3}$ részt a nyelv-hossznak csinálunk.

Ez azonban semmi esetre sem állandó szabály. Lehet izlésünk szerint az alj alsó szélessége 2 centiméterrel szélesebb, ugyszintén a csipőben is atakarásra való részt néhány centiméterrel változtatni lehet. Tény az, hogy egy frakk munkájában a szabóizlése tükröződik vissza.

Rajzolta: Reichert Zsigmond.

REICHERT ZSIGM.
Király utca 38.
Budapest.

A smoking. A rajz vatta nélküli mintára készült. A mai divat egyenes előt kíván, de a rendelő kívánása szerint a pontozott kerek alakut is szabhatjuk. A fazon II. az elő alakját mutatja, de itt is használhatjuk esetleg a kerekded formát. Sál-gallért is alkalmazhatunk. Az állógallért azonban fent mindig szélesre kell csinálni, mert különben a mélyre hajtott fazonnál visszamaradna a gallér a nyakon. A zsebeket úgy zsebfedővel, mint szegélylyel ellehet látni. A zakkó hossza rendszeren 75-78 cm. A hátrész varrással készül, amely egyenesen halad. Az oldalvarrás csak kevésbé svajfolt és a hónaljlati bevágás elmarad. A szerkesztés rendszeres magyarázata e lap összes hasábjait igénybe venné, a felületes magyarázásnak pedig a rajz készítője nem barátja. A helyes szerkesztést megtanítani csakis egy szaktankönyv keretében lehet.

Férfi- és Nőruha-Szabászok Országos Egyesülete

Budapest, IV., Irányi-utca 14, félemelet.

Szíves tudomásukra hozzuk szaktársainknak, hogy egyesületünk, tagjainak közreműködése mellett, a legújabb divat szerint szabni tanít. E célból minden hó elsején új tanfolyam nyílik meg. Tanidő egyesekre nézve addig tart, míg a tananyagot teljesen el nem sajátítják. Tandíj az egész tanidőre: a polgári férfiruha-szabászatért 80 kor. A polgári és egyenruha férfi-szabászatért együttesen 100 korona.

Nőruha-szabászatért 100 korona, polgári-, egyenruha- és nőruha-szabászatért 200 korona, gyermekruha-szabászatért 60 korona, próba utáni vagy próba nélküli leigazításokért 40 korona.

Egyesületünk továbbá bárkinek postafordultával szabásmintákat küld portómentesen, a következő díjszabás mellett:

URI RUHÁK.

Redíngot, frakk, zaket, darabonként	K	1.40
Zakkó	„	1.20
Zakkó-öltöey	„	2.20
Mellény és nadrág, bármilyen forma, drb-ként	„	1.—
Felöltő	„	1.40
Raglán	„	2.—

Sport-felöltő	K	2.—
Pellerin, kapucni és gamaschni, drb-ként	„	1.—
Gyermekruha, egész öltöny	„	2.—
Gyermekruha, egyes darab	„	1.40

NŐI RUHÁK.

Bármilyen felsőkabát vagy alj	K	2.40
Kisebb darabok	„	1.20

A minta-szabványokat a legnagyobb gonddal készítjük. A mérték mindig a mellény fölött veendő. A pénz előlegesen küldendő be. Utánvétel mellett szabásmintákat nem szállítunk. Legcélszerűbb a megrendelést a mértékkel együtt postautalvány-szelvényre írni.

Felhívjuk a szakkörök figyelmét még azon körülményre, hogy az egyesület tagjait szabászi állásokba ingyen helyezi el és sem az egyesületet megkereső cég, sem az egyesület tagja semminemű díjat a közvetítésért nem fizet.

SZABADOS VILMOS

BUDAPEST, IV., DEÁK FERENC-UTCA 21.

(AZ UDVARBAN)

TELEFON 143-04.

Bel- és külföldi béléss-
árak, férfi- és női
selyembélés-különle-
gességek és minden-
nemű varrókellékek
gyári raktára.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Szabókellékek gyári raktára

REICH T. ÉS TSA

Budapest, VII., Erzsébet-körut 38.

Alapított 1888.

Telefon: 11-04.

21 év óta fennálló üzletünket meg-
nagyobbítva, úri és női divatárunkban
nagy választékot tartunk.

Férfiszabó kellékek, ugyszintén konfekció-
szabók részére béléss, varrókellékek leg-
olcsóbb bevásárlási forrása.

Megrendelések helyben, — vidéki megrendelések
utánvétel mellett rögtön és pontosan eszkozzelnek.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női-
és férfi-konfekció
szabómesterek ta-
lálkozó helye.

Bátori Artur Emil áruházában

TELEFON-SZÁM 156-82.

Budapest, Hajós-utca 16-18. szám. (Ó-utca sarok.)

kaphatók: mindennemű úri- és női posztók, bélés-
árúk és szabó-kellékek, legnagyobb választékban,
:: gyári áron, nagyban és kicsinyben. ::

□ □ □

Nagy parthie-vételekből származó angol gyapju-
szövetek igen olcsón kaphatók. ::

Continental auto- és mótör-pneumatik

Continental osztr.-amerikai gummigyár r.-t.
készít gummiköpenyeket és gallérokat, civil,
hadsereg, rendőrség, helyhatóságok részére.

Aeroplán- és ballon-szöveteket.

Magyarországi vezérképviselő és főraktár:

Déry Gyula, Budapest

VI. ker., Révay-utca 6. szám.

Autobus tömör gummikerekek

Kerékpár-pneumatik

Köcsi-pneumatik

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarái szállítója.
Román királyi jubileum érem tulajdonosa.

Grand prix nagy aranyérme és keresztje.

Kitüntetve Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá Lon-
don, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelben mindennemű aranyhimzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálok.

KELLNER M. és TÁRSA

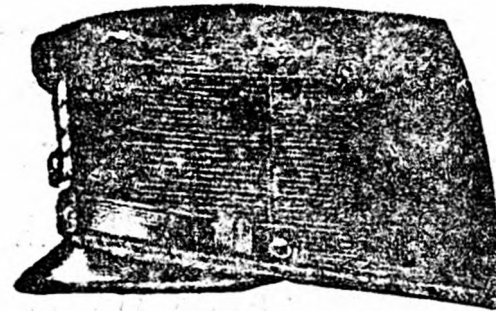
Telefon 98-42. GÉPDOBOZGYÁRA Telefon 98-42.
BUDAPEST, VII. KER., ALPÁR-UTCA 7. SZÁM.

Készít mindenféle
csomagoló, lény-
űzési és adjusztáló-
dobozokat.

Különlegesség össze-
főrhethetetlen raktári do-
bozók és szabadal-
mazott postadobozók.

HARTMANN SÁMUEL ÉS FIA

— egyensapka és csákó-készítő —
Budapest, VII., Károly-körut 9. sz.

Készít mindenféle egyen-
sapkákat, díszkalapokat,
diák-kucsmákat, automo-
bil- és sportsapkákat,
valamint mindennemű
szőrme sapkákat.

A szabás eleganciája

mindig egyforma tartással, lá-
gyan és mégis tartósan csak az

„Ideál“ czérnázott lószőrszövettel

(majd az összes kulturállamokban szabadalmazva) érhető el, mely a legtöbb szabókellék-üzletben
raktáron található s melyet a nagy konfekciós-üzletek, valamint minden jobb szabóműterem használ.

A kiválóan erős és ruganyos szövet, az azzal való racionális munka, továbbá azon körülmény,
hogy a lószőr a szöveten keresztül nem hatolhat (mert a körülczérnázás ezt lehetlenné teszi), az
összes más bélésszövettel szemben az „Ideál“ czérnázott lószőrszövetnek adja az előnyt.

Az érdekeltek tájékozta-
tás céljából közvetlenül

Moriz Fuhrmann, Brünn

lószőr-fonó és
szövőgyárához

fordulhatnak, vagy pedig annak képviselőihez:

Bpest: STEIGENBERGER JÓZSEF, Sas-u. 20.

Brünn: ADOLF MUNK, Theresienplacis 15.

Wien: JOHANN SINGER. II., Untere Augar-
tenstrasse 16.

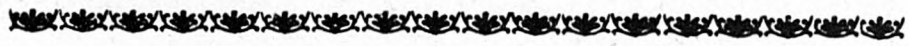
Prag: RICHARD GUTH, Ferdinandstrasse 38.

Prossnitz: CARL KRANZ.

Ekker, Pártos és Társa

Budapest, VI., Deák-tér 6. Anker palota

Telefon-szám 39—71. Telefon-szám 39—71.

Katona, egyenruházati és libéria-posztók gyári raktára.

! Szabók figyelmébe !

Mindenféle posztó, divatszövet maradék és szabókellékek a legolcsóbban szerezhetők be

SEIDNER LIPOT áruházában

Budapest, VII., Kertész-utca 43. Király-utca sa. ok.

Tessék megpróbálni!

Sas Károly

Budapest, VIII. ker., Népszínház-utca 40. sz.

Bevásárlási forrás varrókellékek és bélésárukban!

Hogy t. vevőimnek időt megtakarítsak és őket a fáradságtól megkíméljem, üzletemet olyképpen rendeztem be, hogy minden legcsekélyebb rendelést is házhoz szállítok. Levelezőlap útján tett rendelések legrovidebb időn belül pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Bogdány Simon

elfogad biztosításokat:
az ember életére,
gyermekek kiházásására,
tűz által okozott károk ellen,
betöréses-lopás ellen.

☛ Telefon: 40—49. ☛

GRÜN ÉS TÁRSA, BUDAPEST

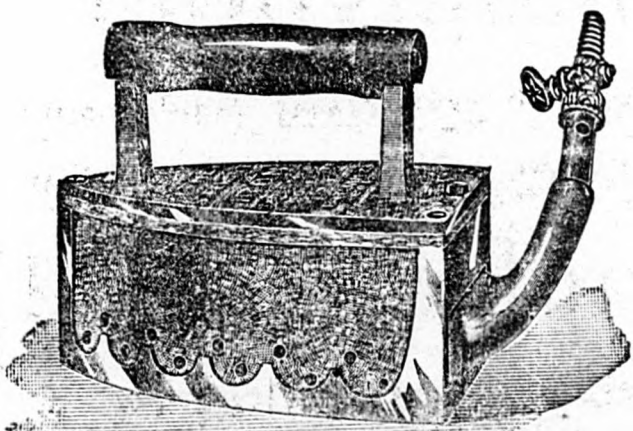
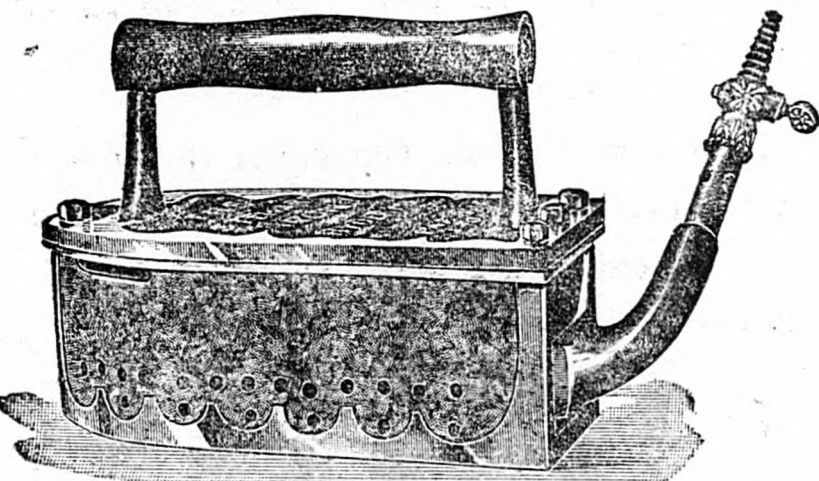
TELEFON 16—23.

Sürgönycim: Posztógrün.

Férfi és női posztóárak raktára.

A főváros legolcsóbb bevásárlási forrása

Szabómester uraknak dústartalmu mintakollekciónkat írásbéli megkeresésre készséggel megküldjük.

A „Hungária” gázvasaló

elsőrangú szakemberek által kipróbálva, minden modern és gazdaságosan vezetett szabóműhelyben nélkülözhetetlen s igen nagy munkamegtakarítást jelent.

„Hungária” gázvasalóinkat három nagyságban készítjük és pedig:

1. sz. raktári szabók részére, 15—18 font súlyban á K 40.—
2. sz. úri és női angol szabók részére, 9—11 font súlyban „ „ 30.—
3. sz. tisztítóintézetek és háztartások számára kb. 7½ font súlyban „ „ 25.—

A gázvasalók szerelését a helységben levő gázcsőtől díjmentesen végzzük.

„HUNGÁRIA” gázvasalóinak fő előnyei a következők: Vasaló előmelegítő-kályhák feleslegesek, nagy megtakarítás, minimális gázfogyasztás, alacsony üzemképeség, az előmelegítés mellőzhetőse révén nagy munkamegtakarítás, szabályozható melegség, óriási tartósság.

Miután „Hungária” gázvasalóink közvetlenül belülről fűtetnek, a munka megszakítás nélkül folytatható. A „Hungária” szabad. gázvasaló kiégése lehetetlen, miertis ezek tartóssága folímulhatatlan.

„Hungária” gázvasalóink már több telepen állandóan üzemben vannak és készséggel szolgálunk referentiával.

A vasalók a „Szabóiparosok Termelő-Szövetkezeté”-ben működésben láthatók.

Kaufmann Lajos és Társa, Hungária törv. védett gázvasalók vállalata

Budapest, VII., Király-utca 27. szám.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
Singer
varrógépek
árusítanak

mindannyian
ezen
címről
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest IV. Semmelweis-u. 14

ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek.

Fiókküzetek mindenütt.

BARBER IZIDOR ÉS TSA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélesárak

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V. Erzsébet-tér 1. sz.

KUNSTÄDTER VILMOS

papirkereskedése és könyvnyomdai műintézete

VIII., JÓZSEF-KÖRUT 7.

VII., DAMJANICH-UTCA 32. SZ. és VII., THÖKÖLY-UT 53. SZ.

Telefon 58—06. oooooo Telefon 833.

Szabáspapir, szabászati eszközök, mértékek,
üzleti könyvek, irodaberendezések a legolgyö-
sebb árban kaphatók.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű
gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103—74.

KÁLMÁN „REMI“-kávéháza József-körut 6.
A szabók találkozási helye.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 15.

✿ Minden fajta ✿
angol-, francia- és
hazai gyártmányu
posztó-, gyapju-
szövetek-, bélés-
árúk és szabókellé-
kek gyári raktára

A szabóiparosok
legolcsóbb bevá-
sárlási forrása!

Raktári telefon 16-71.

MECHANIKAI SZÖVŐDE TAUSSIG SAMUEL ÉS FIAI, Győr.

Raktár és üzletvezetőség: BUDAPEST, V., BÁLVÁNY-UTCA 22. ☐ TELEFON 30—32.

Szalonvász, cordinelli, béléskanavász, tűzoltógrádlí és zsávolyok, valamint a lenárúkból készült összes szabókellékek gyártása. Nyári-nadrágok és vászon-öltöny-szövetek különböző minőségekben. Fehérneművásznak kórházak és közintézetek részére stb.

Késes és köszörülési üzletem

régi jó hírnevét fentartva, csakis a legjobb acélból tartok **ollókat** és **beretvákat**. Angol és amerikai nagy **szabászollókban** dus választék, a melyet a szabómester uraknak becses figyelmébe ajánlok

LAUBER L.
BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 1. sz.

Angol- és francia nőruha szabászatot tanít

GYURIS PÁL nőiszabó iparos

a székesfővárosi iparrajziskola nőruha szabászati szakoktatója
Budapest, VIII., Röck Szilárd-utca 35. sz. II. emelet.

Oktatás délután 2 órától 6 óráig.

Mintaszabványok felnőttek- és gyermekruhákból rendelhetők.

Testhezálló kabát	K 2.50	Gyermekruhák árai:
Félbő kabát	„ 2.50	1 öltöny: sakó, mellény és rövid-
Utazó kabát	„ 3.—	nadrág
Aljak 7 és 9 részes	„ 3.—	K 5.—
Aljak divatlap szerint	„ 4.—	Matróz zubbony és rövidnadr. „ 3.—
Kabátok divatlap szerint	„ 4.—	Matróz kabát
Ing- és japán zubbonyok	„ 1.40	„ 2.—
Női lovaglóruhák angol derék	„ 4.—	Fiu- és leány felöltő
„ „ kabát	„ 2.50	„ 3.—
„ „ alj	„ 8.—	Leány matróz zubbony
		„ 1.20

SCHLESINGER SÁNDOR

fiu és leányfelöltő és angol kosztüm-szabó divatterme

☞ Façon-munkák elvállaltatnak. ☜

BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-U. 6.

HERBSTER FERENCZ

BUDAPEST
AKÁCFA-U. 5.

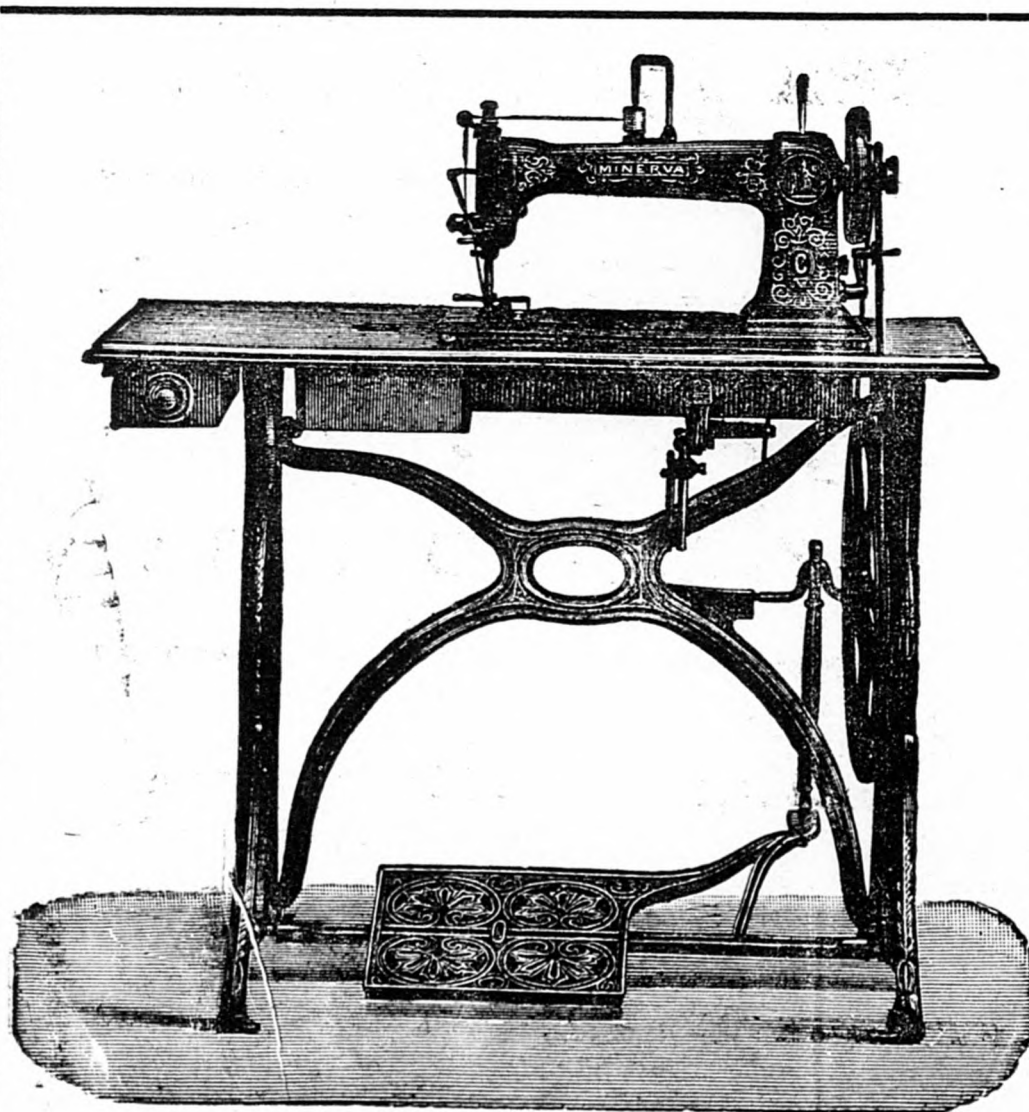

Elsőrangu
varrógép
szabóiparo-
sok részére a

„**PFAFF**”

52=ős,

ugymint minden
rendszerben

Varrógép és kerékpár
javítóműhely és raktár

Szabóiparo-
sok részére a

„**MINERVA**”
VARRÓGÉP

az általam sza-
badalmazott áll-
vánnyal a leg-
könnyebb és
leggyorsabb
járásu.

Telefon 16—70.

Fischer és Kohn Budapest

V., ERZSÉBETTER 12.

Finomposztó- és gyapjuszövetárak, katonai- és kiseria-posztók
Angol és francia ujdonságok uri- és női-ruhakelmékben
Nagyban és kicsinyben. Honi-gyártmányok legnagyobb választékban.

Alapított 1885. 60 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kiténtett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

□ TANIDÓ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papírgyenyruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

Magyarország egyedüli iskolája!

A modern szabászatban valódi kiképzésére

csakis az általánosan elismert szabászati specialistánál,

REICHERT ZSIGMONDNÁL

Budapest, VI., Király-utca 38. szám.

Iskolám előnyei:

A tanuló nem fizet előbb, míg meg nem győződött arról, hogy a szabászatot biztosan könnyen elsajátíthatja. A polgári és katonai szabászatban való kiképzésért nálam 60 K. fizetendő és a tanuló egy kisegítő tankönyvet ingyen kap.

Teljesen kibővített legújabb „Centi“ szabászati tankönyv magántanulásra, 46 magyarázattal ellátott ábra mind azt tartalmazza, amire egy szabónak a mindennapi életben szüksége van, beleértve a legszükségesebb női ruhák. Ára 11 korona. Kiszámítható: hogy egy zacko vagy egy más ruhadarab megtanulása 25 fillérbe kerül.

Tankönyvek kizárólag csak nálam rendelhetők meg. Kereskedő által könyveket nem küldök. Az összeg beküldése esetén franko küldöm.

Teljesen kipróbált szabványminták utánvétellel is küldetnek.

Magyar Kender- és Lenipar-Részvénytársaság

Szabókellékek: u. m. vászon, kanavász stb. az összes budapesti szabókellék-kereskedőknél kaphatók.

Budapest, V. kerület,
Szabadság-tér 15. szám.

TELEFON 33-39 SZ.

Gyártelepek: UJSZEGED, DUNAFÖLDVÁR.

KOVÁCS MÓR

URI- ÉS NŐI DIVATÁRUK ÁRUHÁZA

Budapest, VIII., Népszínház-utca 31.
(Nagyfuvaros-utca sarok.)

TELEFON 159-85.

ALAPITTATOTT 1896.

Az összes férfi-, női- és konfekció-szabók részére belés és varró-kellékek nagy raktára
Vidéki megrendelések beküldött minta után azonnal elintéztetnek.
ÁRJEGYZÉKET KIVÁNNATRA KÜLDÖK.

Teutsch János és Fia

BÁRÁNYBŐR ÉS SZÖRMEÁRU NAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST, V., NÁDOR-UTCA 14. SZÁM

Alapított 1843 évben

Legrégibb és legnagyobb
beszerzési forrás szabó-
iparosok részére

Saját báránybőr és szörme-
kikészítő- és festőgyára.

Távirati cím: Teutsch, Nádorutca 17.

Telefon: 114-67 szám

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zeneakadémiával szemben.) 80 TELEFON 48-51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben,
fehérműekben és szabókellékekben.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Kényes ön a
munkájára!?

MÓDOS J.

varrókellék-raktára

Budapest, VI., Izabella-u. 90.

Állandó nagy raktár kizárólag a legjobb minőségű varró-, gépselymek és egyéb cikkekben.
Ajánl pormentes száraz bükkfaszenet a legjutányosabb napi áron. Házhoz szállítás!

Akkor Módos-féle varró-
kellékeket használjon.

WEISZ H. ARMIN

BUDAPEST, VII., DOBOZI-UTCA 1. SZÁM. (Teleki-tér sarokház.)

Budapest legnagyobb vásári- és raktáriszabó-kellékek áruháza.

Mindenféle, a szabó-szakmához szükséges kellék alsószálak,
cérnák, selymek, gomb- és belésárúk nagy áruháza.

TELEFON-SZÁM 121-89.

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, belésárúk és
varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

Szabókellékek
nagy raktára

TELEFON: 117-98.

KALLÓS HUGÓ

URI ÉS NŐI DIVATÜZLETE
VII., WESSELÉNYI-UTCA 27.

Mindennemű szabó- és varró-
kellékek, belésárúk legolcsóbb
bevásárlási forrása

Bohrer Jakab

VIII., ker., Népszínház-utca 57.
Megrendeléseket hához szállítom.